

Ardealul Juridic

Revistă de Drept și de Unificare Legislativă,
Doctrină, Jurisprudență, Legislație comparate

Revista apare regulat la 1. și 15. a fiecărei luni afară de lunile de vacanță Iulie și August (iar în cursul anului excepțional ca număr dublu) când apare odată pe lună

Abonamentul pentru	Instituții și Autorități	400 Lei	pe 1 an
	Advocați	300 Lei	pe 1 an
	Magistrați	200 Lei	pe 1 an
	Un număr simplu	15 Lei	
	Un număr dublu	25 Lei	
	Un număr vechi	20 Lei	

Redacția: Strada Băii No. 13. Administrația: Strada Regina Maria No. 34 (Radio Reclam România S. A.) unde se primesc abonamente și ori ce cereri de adpție. Telefon 630.

S U M A R U L :

1. Dispozițiile tranzitorii din legea nouă de închiriere de *Dr. I. Bartha* avocat în Cluj.
2. Salariile magistraților de *Th. Cr.*
3. Jurisprudența Tribunalului Cluj, cu o adnotare de *Manes.*
4. Jurisprudența stabilită de Înalta Curte de Casație. Complexul pentru Ardeal și Bucovina.
5. Comentariul Codului civil Austriac . de *Dr. Șt. Laday.*

Dispozițiunile tranzitorii din legea nouă de închiriere

Legiuitorul din 1924, promulgând legea nouă a închirierii, a înțeles să abroge prin ultimul articol toate legile, decretule-legi și regulamentele privitoare la prelungirea contractelor de închiriere din trecut, lăsând în vigoare numai legea actuală; iar unde legea nu dispune, lasă aplicare dispozițiilor legilor civile în vigoare, consacrand dreptul comun.

Partea cea mai dificilă a aplicării legii noi este cea a tranziției, adică trecerea dela regimul legii vechi, la legea nouă. Legiuitorul n'a pierdut din vedere această împrejurare, deoarece în ultimul capitol din lege se ocupă și de chestiunile tranzitorii.

Legea în art. 44., alin. I. dispune că, „acțiunile în curs de judecată la data promulgării legii, vor continua a fi judecate de instanțele în fața cărora se găsesc pendinte, numai dacă s'a pronunțat o hotărâre asupra lor“.

Această dispoziție tranzitorie se ocupă de procesele, cari au fost intentate sub regimul legilor vechi, dar cari n'au ajuns să fie judecate decât sub regimul legii noi.

Pentru a înțelege bine această dispoziție, trebuie să fim seamă de normele uniforme de procedură, inaugurate de legea nouă în cap. VI, titlul I. Legea în art. 26 aranjează competența materială, adică atribuția instanțelor în procesele de închiriere, izvorite din contractele de închiriere pe baza legilor de prelungire a contractelor.¹

¹ În proiectul de lege se luase și acțiunile izvorite din dreptul comun. Această dispoziție nu s'a sters în discuția camerei.

Precum am arătat deja, normele de procedură, introduse de legea nouă a chiriilor sunt aplicabile pentru întreaga țară. La noi în Transilvania până acum toate procesele de închiriere cădeau în atribuția judecătorilor de ocoale, fără considerare la valoarea lor. Legea nouă a dat în căderea tribunalelor procesele de închiriere bazate pe legile de prelungire, ce au o valoare mai mare de 15.000 lei.

Ce se întâmplă însă cu acele procese, cari au o valoare ce trece peste 15.000 lei, fiind intentate sub legile trecute?

Răspunsul ni-l dă art. 44, alin. I.

Aceste procese numai în acest caz vor continua a fi judecate de instanța în fața căreia se găsesc pendinte, dacă s'a pronunțat o hotărâre asupra lor. În caz contrar, aceste procese vor fi trimise tribunalului, ca instanța competentă.

Însăși expunerea de motive a legii noi confirmă acest punct de vedere când arată textual că: „iar dacă instanța nu a pronunțat încă o hotărâre, va urmă a-și declina competența și a trimite afacerea în fața instanței competente după legea nouă“.

Greșită este deci părerea, care susține că legiuitorul a înțeles să înceteze toate procesele intentate în trecut, precum s'a și procedat deja la unele instanțe din V. regat și Transilvania, unde s'au scos de pe rol toate procesele vechi.

A doua întrebare ce ni-se pune este cea referitoare la fraza: „dacă s'a pronunțat o hotărâre asupra lor“, ce înțelege anume legiuitorul sub numirea de „hotărâre“?

Expresiunea „hotărâre“ conține în sine toate dispozițiunile ce le pronunță o instanță judecătorească. După terminologia juridică din Transilvania poate fi deciziune (decis) sau sentință. În vechiul regat cuvântul de hotărâre poate fi: încheere, jurnal, carte de judecată, sentință sau deciziune.

În ce privește Transilvania, chestiunea concretă este mai ușoară, deoarece în speță legiuitorul n'a putut să înțeleagă prin „hotărâre“ expresiunea de „sentință“, fiindcă dacă se pronunță asupra fondului o sentință, afacerea este terminată în fața instanței

ce o judecase, afară numai dacă nu se uzează de remediul justificării din partea unei părți ce nu era prezentă, care petiție astfel menține afacerea în fața aceleiași instanțe, pentru judecarea cererii de justificare. (Trebue să menționăm aci și faptul că, legea nouă nu permite calea opoziției, ca atare sentințele rămân a putea fi atacate numai cu apel.) Evident este prin urmare că, orice hotărâre, dată într'un proces, fie chiar acea a decisului de citare, prin care părțile sunt invitate la desbatere, are puterea a menține procesul în fața instanței vechi, chiar dacă valoarea lui ar trece atribuția acestei instanțe.

Aliniatul II. al art. 44 prevede că, dispozițiunile de sub cap. I, III, IV, V și VI ale legii noi se aplică și proceselor în curs înaintea oricărei instanțe de fond.

În acest înțeles, toate dispozițiunile materiale pe cari se bazează acțiunile de judecată vechi, au fost definitiv abrogate; odată cu promulgarea legii noi ele au dispărut cu totul, dând loc dispozițiilor din legea nouă.

În capitalul V se discută însă și procedura nouă. Toate procesele în curs prin urmare vor fi judecate conform procedurii noi. Dacă s'a dat însă d. e. într'un proces vechiu o sentință în lipsă la prima înfățișare, care ar urma să se atace conform procedurii vechi cu opoziție, legea nouă oprind calea opoziției, nu poate fi atacată sentința decât pe calea apelului, dacă valoarea întrece suma de 4000 lei, în caz contrar cu recurs. Dar în caz când sentința în lipsă s'a pronunțat sub regimul vechei legi, și numai termenul de opoziție a trecut sub regimul legii noi, conform alin. III din art. 44, având de față o hotărâre nerămasă definitivă urmează a se ataca cu opoziție, deoarece hotărârea nedefinitivă rămâne supusă căilor de atac prevăzute de legile vechi.

Se naște în urma celor de mai sus o nouă întrebare. Oare proceselor ce se găsesc pendinte în fața Curții de Casație, ori la noi în fața Curților de Apel sub revizuire, se aplică legea nouă sau cea veche?

Expunerea de motive întregește expresia folosită de legiuitor în textul legii „înaintea oricărei instanțe de fond” scotând în relief că „afară de cele ce se găsesc pendinte înaintea Curții de Casație, la noi în revizuire la Curțile de Apel, în privința cărora nu pot fi aplicate decât principiile legii sub imperiul și pe baza căreia s'a dat judecata. Firesc lucru, fiindcă în alt fel nu s'ar putea face revizuirea judecății.

Cum va judeca însă instanța de fond, care primește dosarul din nou spre judecare, fiindu-i sentința casată, adică, după procedura din Transilvania, disolvată?

În jurul acestei chestiuni s'a aprins o vie discuție atât la senat, cât și la cameră. Ministrul justiției a declarat categoric în această privință că, „legea chiriilor are un îndoit caracter, care dovedește că

ea trebue să se aplice înaintea tuturor instanțelor de fond, ori care ar fi ele, inițiale sau de trimitere. În primul rând, toate dispozițiunile legii chiriilor sunt de ordine publică, în al doilea loc, prin art. 49 toate legile anterioare se abrogă fără distincțiune; prin urmare nu rămâne din trecut lege posibilă de aplicat. În consecință, legea nouă se va aplica la toate instanțele de fond“.

Declarația Ministrului de justiție este atât de lămurită, întrucât răspunsul este cu totul complet.

Chestiunea care ne mai interesează în urma celor de mai sus este aceea privitoare la suportarea cheltuelilor de judecată în procesele intentate sub regimul legilor vechi, dar judecate conform legii noi.

Procedura civilă din Transilvania în capitolul XVI dispune în privința cheltuelilor de judecată din oficiu.

Art. 425 prevede, că partea care a pierdut procesul va trebui condamnată și la cheltueli. Neapărat, că această dispoziție trebue să aibă aplicare când cineva fără vre-o bază de drept stă în proces; intențază acțiune sau se apără ca pârât etc.

Dar dacă, s'or întâmpla spețe, acțiunea reclamantului era bazată pe legile vechi, conform cărora avea baza de drept, însă nefiind judecată la timp, în urma principiului retroactivității, urmează să fie lipsită de baza legală în sensul legii noi, cine suportă cheltuelile de judecată? Legea spune, că acela, ce a pierdut procesul. Dar reclamantul a pierdut procesul nu din vina sa, ci în urma schimbării legilor? Poate oare să fie făcut el vinovat fiindcă procesul nu i-s'a judecat sub regimul vechiu? Nici decum.

D. e. Reclamantul cere extinderea conform legii vechi contra unui chiriaș funcționar, ceea ce era admis. Vine legea nouă și oprește evacuarea funcționarului, apărându-l *erga omnes*. Astfel recl. pierde procesul. În sensul art. 425 pr. civ. ar trebui ca se să acorde și cheltuelile de judecată.

Sunt de părere, că în acest caz, dacă pârâtul de reacrednță a târăgănit procesul până la promulgarea legii noi, el să fie obligat la cheltueli, cu toate, că a câștigat procesul în urma schimbării legilor. Pârâtul și așa are deja un mare avantaj, ce-i acordă legea. Când însă nu din vina pârâtului, ci în urma mersului greu al justiției nu s'a judecat până la promulgarea legii noi procesul în fond, cred, că urmează să se aplice art. 426 din pr. civ., adică cheltuelile trebuesc încetate reciproc între părți.

Cum am mai afirmat „Noua lege a chiriilor din 1924” se prezintă ca o lucrare aproape perfectă și este poate singura lege unificată până în prezent, care se vede că este alcătuită de pricepători, căci se poate aplica și ține seamă și de regimul de pr. civilă din nouile ținuturi alipite.

Dr. I. BARTHA
avocat din Cluj.

Salariile magistraților

Salariul în principiu este menit să acopere necesitățile vieții. El se gradează după îndemânarea specială a salariatului, după munca ce acesta depune în serviciu, cum și după vechime. Dela aceste reguli generale nu se depărtează nici salarizarea magistraților.

Criza financiară de după războiu atinge serios și salariile magistraților. Greutatea vine de acolo că aceștia trebuie să rămână strict consacrați funcției lor și deci nu-și mai pot completa lipsurile cu alte în-deletniciri.

Spre a exemplifica voiu considera un budget al justiției anterior războiului și altul posterior: budgetul pe 1913—1914 și cel pe 1924.

Budgetul ministerului Justiției pe 1913—1914 cuprinde 4150 persoane cu un total de salariu anual de 10,661.000 lei; iar pe 1924, din cauza măririi țării, 11.291 persoane cu un total de salariu de 327 milioane. În 1913—1914, salariul mediu de persoană este de 2500 lei, iar azi de 30.000 lei; deci salariul mediu de 12 ori mai ridicat. Cu toate acestea, din cauză că moneda de hârtie, cu care se fac plățile azi, este de 35 de ori mai scăzută decât cea de acum zece ani, aparența salariului ridicat este înșelătoare. Prin ridicare, fiecare unitate de salariu se face de 12 ori mai mare deci fiecare leu devine 12 lei; prin deprecierea monetei, fiecare din cel 12 lei este de 35 de ori mai mic. Aceste 12 fracții ale unității de salariu ne dau 12/35, egal astfel cu o treime a salariului din 1914.

Salariul judecătorilor nu urmează aceiaș scară ca media întregului personal al ministerului Justiției.

Budgetele de altă dată aveau o claritate pe care cele de azi nu o mai au. În 1924, spre a se masca deprecierea monetei cu care se fac plățile, salariul unui funcționar cuprinde șase părți diferite: salariul, indemnizarea de locuință (chiria), ajutorul familiar, prima de scumpete, sporul primei de scumpete, și cota cuvenită din suma de 550 milioane lei destinată pentru îmbunătățirea situației materiale a funcționarilor și pensionarilor.

Din budgetul Justiției vom considera Curtea de Casație. Această instituție judecătorească a fost totdeauna cea mai însemnată din Stat și nu cred ca prin mărirea țării și diversitatea nouilor probleme ce această instituție are de rezolvat s'a micșorat importanța ei. Salariile magistraților dela Curtea de Casație alcătuiesc o caracteristică a vremii.

Oamenii politici, cari de fapt țin punga cu bani, sunt oportuniști. Ei se interesează să cârpească zi cu zi și știu să se plece cu abilitate numai în fața exigențelor inevitabile, lăsând complet în umbră problemele generale cum e aceasta a salarizării magistraților.

Comparând salariile de la Casație din 1914 și 1924, avem o probă de adevărul celor ce afirmăm.

În 1914, salariul unui consilier este de 1500 lei pe lună; iar al unui apod de la Casație de 90 lei pe lună; al unui ușier 70 și rânduș 60. Sau salariul acestor trei modești servitori la un loc 220 lei lunar deci 15 la sută din salariul unui consilier.

Vin vremurile turburi; totul se schimbă.

Budgetul pe 1924 nu dă relații clare de cât pentru primele patru părți ale salariului ce au fost în vigoare până la Decembrie 1923. Din acestea rezultă, că salariul consilierului putea să ajungă 6000 lei lunar, iar al celor trei servitori la un loc 4800 sau 80 la sută din salariul consilierului. Așa fiind, între 1914

și Ianuarie 1924 salariul subalternilor citați a trecut de la 15 la sută la 80 la sută față de salariul consilierului.

Să admitem, că salariul consilierului, prin sporul primei de scumpete și prin cota din suma de 550 milioane, s'ar ridica azi la zece mii lei pe lună. Cum stă acest salariu față cu scumpetea vieții? După prețurile a 40 articole referitoare la alimente, îmbrăcăminte și altele, ce se publică periodic, se vede, că în ultimii zece ani, pe piața București de pildă, cele necesare traiului au devenit în termen mediu de 38 de ori mai scumpe. O explicație este și în faptul că moneda hârtie de azi este de 35 de ori mai fără preț de cât cea din 1914, ceea ce se poate vedea în bugetul ministerului de finanțe.

Asfel, salariul crescând de 7 ori (1500 lei în 1914—10.000 lei în 1924) și scumpetea de 38 de ori, însumă că salariul judecătorului de la Casație nu urmează scara scumpirei vieții.

Salariul tuturor judecătorilor din România Mare de asemenea este lăsat în uitare de cei ce ar trebui să aibă permanent înaintea lor problemele generale ale Statului.

In virtutea principiului fundamental al vieții, lupta pentru trai, mulți dintre judecătorii cei mai capabili vor fi siliți să părăsască magistratura, lăsând locul altor mai puțin vrednici. Și atunci paguba cea mare se va resfrânge numai asupra Statului.

Th. Crivăț

JURISPRUDENȚA

Tribunalul Cluj

No. P. 531—11/1923.

Circumstanțele în care s'a săvârșit infracțiunea. Datoria instanțelor de judecată a le preciza și motiva la luarea lor în considerație când se măsoară pedeapsa de aplicat vinovatului. Considerațiunile în adnotare.

Tribunalul Cluj, ca instanța penală în audiența publică ținută la 22 Ianuarie 1924 în Cluj.

Sentință:

I. Acuzatul I. F. de 28 ani, de religie ref., domiciliat în Huedin, econom, fără avere, cetățean român, scrie, citește, e vinovat în concurs real la crima furt conf. art. 96 Cp., comisă în două rânduri prevăzută de art. 333 Cp. și calif. în un caz de art. 48 N. p. și în ambele cazuri de art. 336 pt. 9 Cp. și ord. 621—920 a Cons. Dir. iar acuzații.

II. M. I. de 34 ani, născ. și dom. în Huedin, căsătorit, econom, cetățean român, ref., fost soldat, fără avere, scrie-citește.

III. L. B. de 31 ani, născ. și dom. în Huedin, ref., căsătorit, econom, fără avere, scrie-citește, fost soldat sunt vinovați ca coautori conf. art. 70 Cp. în crima furt săvârșită în un rând prevăzută de art. 333 Cp. și calif. conf. art. 336 Cp. pt. 9 și 48 N. p. care însă pe baza art. 92 și 20 Cp. se corecționalizează de delict față de acești acuzați, — înfaptuită prin aceea, că toți trei acuzați fiind în serviciu C. F. R. ca muncitori în 20 Aprilie 1923 în Gara Huedin fiind încredințat ac. I. cu descărcarea marfei din vagon și transportarea ei la magazie s'a înțeles cu II. și III. care făceau totacolo serviciu și luând cheia magaziei de pe biroul unde se afla au desfăcut câteva pachete, au ridicat din marfa în valoare de 3803 lei, au cusut

iarăș pachetele și asupra mărfii s'au împărțit, iar singur acuzatul rând. I. pe la începutul lunii Mai 1921 tot în gara Huedin a luat din niște butoie aflătoare în magazie 18 litre spirt în valoare de sub 1000 lei folosindu-se toți acuzați de calitatea lor oficială ca angajați ai C. F. R. și-au însușit toate aceste mobile streine fără știrea și învoirea proprietarilor.

Pentru aceasta Tribunalul condamnă pe acuzatul I. F. pe baza art. 49 al. 1 tes. 1 Np. cu aplicarea art. 91, 96 și 99 Cp. la 8 (opt) luni reclusiuni ca pedeapsa principală și pe baza art. 341 Cp. la pierderea oficiului și suspendarea exercițiului drepturilor pe 3 (trei) ani, iar pe acuzații rând II.

II. M. I. și III. L. B. pe baza art. 49 al. tez. 1 cu aplicarea art. 92 Cp. la câte 3—3 (trei-trei) luni închisoare corecțională ca pedeapsa principală.

În baza art. 54 al. 2 Cp. să omite aplicarea pedepsei secundare de decapitare civilă față de acuzații II. și III.

Pedeapsa privativă de libertate să socotește dela începerea acesteia pierderea oficiului și decapitarea civilă din ziua când pedeapsa privativă de libertate a fost executată.

În baza art. 481 din Pp. să obliga acuzații a restitui Statului spesele de procedura ocazionate și cele ce vor mai ivi cari însă în baza art. 4. Legea XLIII. 1890 se declara de neincasabile.

Tribunalul ordonă ca sentință conf. art. 494 Pp. după ridicarea la valoare de drept, să se comunice cu Min. Public, și pentru evidențierea pedepsei de decapitare civilă în sensul art. 320 Pp. cu Subprefectul Județului Cojocna.

Motive:

Având în vedere ca B. F., M. J. și B. J., toți majori și în serviciul CFR sunt acuzați ca au furat mai multe mărfuri din depozitul gării Huedin, fapte prevăzute și pedepsite de art. 333—336 a. 9 și 99 C. p. Nr. 49, 1. 91—96 C. p.

Ascultând concluziile dlui Procuror, văzând susținerea apărării — și actele dela dosar — din cari rezultă în fapt următoarele: Pe la 19 Aprilie 1921, negustora de manufacturi T. Fer. din Huedin, primește niște mărfuri comandate dela Oradea-Mare.

Mărfurile sosind pe CFR în stația Huedin, sunt descărcate în magazia gării — de acuzații de astăzi cari, pun la cale să fure din baloturi mai multe obiecte.

În adevăr, cheile fiind la biroul stației le ia de acolo, se duc toți trei la magazie și aci scoate din baloturi, diferite pânzeturi și stâmburi în valoare totală de 3800 lei. Aceasta operație terminată, au recusat sacii la loc ca să nu se observe, la prima vedere și apoi au împărțit marfa în părți egale.

Acuzatul prim B. F., văzând ca produsul furtisagului, îi folosește fără urmări neplăcute, prin luna Mai acelaș an, mai fură, tot dintr'un transport de mărfuri, niște spirt dintr'un butoi. Spirtul era destinat lui D. Berger negustor la Huedin.

Între timp acuzații, întrebuițau marfă furată, facându-și îmbrăcăminte și rufe pentru ei și copii lor și astfel întâmplarea face, ca însăși pagubită, să-și vadă marfa s-o recunoască, și să denunțe cazul

Jandarmilor, unde acuzații pe rând au recunoscut, faptele astfel cum au fost descrise mai sus.

Iar în ce privește spirtul furat, acuzatul I. a voit sa-l vândă lui V. și astfel a fost denunțat.

Între cât privește pe Fr. B., acuzatul recunoaște atât la primele cercetari, și reconfirma aceasta și în față Tribunalului toate faptele ce i-se imputa cu arătarea ca le-a comis în asociație cu cei alții acuzați. Aceștia 2 însă, tăgăduiesc a fi ajutor la furt, ci pretind ca au cumpărat marfă de la I. acuzat. Alegațiunea însă nu se poate crede pentru ca, la primele cercetari, au recunoscut în totul furtul comis, apoi sau oferit de îndată să despăgubească pe negustori și îi au și plătit câte 1263 lei fiecare fapt recunoscut în instanța și apoi martorul T. arată ca marfă furată, nu se putea transporta de unul singur, fiind prea grea, apoi cheile de la magazie erau sub pază lui I. Mi., încât dacă aceste chei nu ar fi fost luate de el, ceilalți nu ar fi putut intra în magazie și marfă a fost găsită la ei, toate acestea concura și apasă în sensul acuzării.

Acuzatul I. s'a mai făcut vinovat de un al 2. furt, acela de spirt fapt recunoscut, de el la primele cercetari și mărturisit și astăzi facându-se astfel vinovat de 2 infracțiuni.

Considerând că înculpații au comis furtul, în calitate de funcționari la CFR și pentru toate acestea ei s'au făcut vinovați de faptele de furt, conf. calificării din dispozitiv.

La măsurarea pedepsei — Tribunalul a avut în vedere împrejurările în cari sau comis furtul — tentația puternică, care îi încearcă de acești funcționari ai statului — nevoiași — manipulând bogățiile de tot felul ce se transporta pe calea ferată și cu deosebire când baloturile se desfac sau sunt ușor de violat greutatea traiului pentru acei cu familie împovărată, slăbirea aproape totală a controlului, toate acestea contribuind în largă măsură, a-i împinge la furt și Tribunalul a găsit că trebuie să le acorde circumstanța ușurătoare iar primului acuzat, că a mărturisit în totdeauna fapta sa,

Pentru aceste motive s'a hotărât conform dispozitivului.

Adnotare. Art. 89 din C. p. prevede că „la determinarea pedepselor se va ține seamă de circumstanțele agravante și atenuante care influențează asupra gradului de culpabilitate”, iar art. 328 al II Pr. P. ordoană că în caz de condamnare se va arăta *cu precizie* circumstanțele agravante și cele atenuante și în special acelea care au cerut aplicarea art. 92 C. p.

Legea deci este categorică și judecătorul trebuie să arate, să *preciseze* chiar, care sunt circumstanțele agravante sau atenuante pe care

le-a luat în considerare la măsurarea pedepsei.

Nu enumeră însă măcar *exemple per gratia* care ar putea să fie acele împrejurări. De aci, imaginația doctrinarilor și judecătorilor, cu drept cuvânt, a trebuit să se ea sborul și să creeze acele circumstanțe și după cazuri să le precizeze.

Dar de această îndreptățire, s'a uzat foarte mult de cei cari n'au căutat să pădrunda normele ce le-a avut în vedere legea, savanții doctrinari și practica judecătorească.

Normele, bazele ce trebuiesc avute în vedere, atunci când crezi, sau mai bine zis ești obligat să precizezi, circumstanțele agravante sau atenuante: sunt aceleași care formează substratul legiurilor penale.

Aceste norme sau baze sunt: justul, moralitatea și binele social și trebuiesc luate într'un tot. A face altfel, însemnează, că judecătorul lucrează contrariu, scopului legiurilor penale al cărui gardian este numit.

Să vedem acum, dacă tribunalul Cluj, prin sentința ce adnotăm, s'a conformat acestor norme.

Tribunalul a luat că circumstanță atenuantă în primul rând: „tentăția puternică, care îi încearcă pe acești funcționari ai statului (CFR.) — nevoiași — manipulând bogățiile de tot felul ce se transporta pe calea ferată — și cu deosebire când baloturile se desfac sau sunt ușor de violat — greutatea traiului pentru acei cu familie împovărată“.

Prin urmare tribunalul crede că este just, este moral și în binele social că funcționarii căilor ferate să fure tot ce le trece prin mână, cu un cuvânt le zice celor ce-i are în mână: „după ce veți eși de la pușcarie să furați mai de-darte căci cu drept cuvânt va tentează bogățiile altora (de bogăția ce o aveți voi acasă să fie tentate alți — *sic*).“

2. Celor care au rămas cinstiți și n'au fost tentați „ce stați, fiți tentați de bogățiile altora luate din avutul lor, îndestulați-vă familia prea împovărată. 2. Celor care așteaptă bogățiile adică negustorilor și societății care așteaptă hrana, îmbrăcăminte etc. „ca să le vie pe CFR.“: rabdați, că nu s'au îndestulat în primul rând, *nevoiași* (funcționarii CFR.) care sunt prea tentați și am putea zice în primul rând, de bogățiile ce le trec prin mâini.

În al doilea rând tribunalul mai ea ca circumstanță atenuantă: „lipsa de control“ și pe această cale a alunecat mai multe tribunale.

Uită tribunalul că și controlul se face tot de un funcționar CFR. care de sigur că și el va cere tribunalului aceeași circumstanță atenu-

antă și va lua de bun același învățământ just, moral și social.

Un funcționar, are datoria, față de jurământul ce l'a depus la intrarea în slujbă și de salariul care îl primește să-și facă datoria ce-i încumbă slujba lui, indiferent de are sau nu control. Nu este oare o rușine pentru om, să învoace că nu este dus de funie ca orice animal ?

A continua pe această cale apucată de Trib. Cluj, însemnează ca societatea să devie anarhică, moralitatea să nu-și mai aibă locul nici după ușa, iar dreptatea să nu mai aibă altă bază de cât tentația și bunul plac. *Mines.*

JURISPRUDENȚA STABILĂ DE

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE Complexul pentru Ardeal și Bucovina

Secțiunea I. Ardeal

Proces de reposesiune. Turburare de posesiune. Termenul în care poate fi introdusă acțiunea. Tardivitate. Aprecieri de fapt. (Deciziunea No. 1420—1922).

Secțiunea II. Ardeal

Contrabandă vamală. Contrabandă flagrantă de piei introduse din Jugoslavia. Aprecierea suverană a dovezilor. § 385 al. 1 pr. pen. p. a. (Decizia No. 639—923).

Falsificare de documente. Denunțul unui judecător. Competința instanțelor judecătorești. (Decizia No. 640—923).

Calomnie. Oferită adresată personalului auxiliar judecătoreesc. Motiv de suspiciune legitimă. Neadmisibilitatea lui. (Decizia No. 642—923).

Crimă de omor. Recurs revocat. Omiterea revizuirii. Inchiderea dosarului cauzei. § 394 al. 1. și 434 al. 4 pr. pen. (Decizia No. 676—923).

Contrabandă vamală. Zahăr introdus din Jugoslavia prin locuri nepermise. Perchiziție. Mărturisire. Art. 192 și 196 al. 1 legea vămilor. (Decizia No. 678—923).

Crimă de furt și tăinare. Recurs pe motiv că pedeapsa e prea gravă. Tranșarea definitivă a chestiunii de instanță de fond. § 387 al. 1. și 395 pr. pen. (Decizia No. 682—923).

Crimă de furt. Circumstanțe agravante. Cumpănirea lor justă. Art. 385 al. 3 pr. pen. și art. 92 c. pen. Motiv inadmisibil. Existența infracțiunii. Motiv neprecis, îndreptat contra aprecierii dovezilor. Neadmisibilitate. § 385 p. 1 a), pr. pen. (Decizia No. 683—923).

Conflict de competență. Injurii adresate secretarului comunei și primătorului. Sesizarea forului administrativ. Competința județului de ocol. Legea 41—1914 art. 1 și 2; legea 34—1917 p. 6. (Decizia No. 685—923).

Leziuni grele. Maltratare săvârșită de un jandarm. Crimă pedepsită de art. 301 c. pen. Circumstanțe agravante. (Decizia No. 686—923).

Contrabandă vamală. Contrabandă de ouă în Jugoslavia. Tentativă. Marfă prohibită la export. Art. 196 al. 1 legea vămilor. (Decizia No. 688—923).

Amnestie. Coautor cu alt infractor, care a făcut serviciul militar. Dacă poate beneficia de amnestie. Soluție negativă. (Decizia No. 690—923).

Crimă de rebeliune. Rezistență contra autorității. Motiv de recurs nedeterminat. Art. 385 p. 1 a) și 33 al. 2 N. pr. pen. Stare de beție. Chestiune de fapt § 385 p. 1. c. Circumstanțe atenuante. Pedeapsă eronată. Art. 92 c. p. legea 40—1914 art. 4 al. 2. (Decizia No. 728—923).

Crimă de furt. Existența infracțiunii. Motive de recurs neprecis. Art. 33 al. 3 N. și 485 p. 1 a) pr. pen. Remediul contra aprecierii faptelor. Cauze care apără de pedeapsă. § 385 p. 1 c) și p. 3 pr. pen. art. 92 c. pen. (Decizia No. 730—923).

Crimă de bigamie. Recurs declarat de acuzatorul public și revocat de procurorul general. Abzicerea părții vătă-

mate de la dreptul de recurs. § 394 al. 1 383 p. 3 b) și 434 al. 4 pr. pen. (Decizia No. 751—923).

Grimă de furt. Stare de bețe. Nedovedirea ei. Circumstanțe atenuante. § 385 p. 1 c) și 3 pr. pen. art. 92 c. pen. (Decizia No. 753—923).

Atentat de padoare. Acuzare adusă de mamă, sub a cărei îngrijire se află minor. Art. 113 c. pen. Legitimarea ei. Infractor adolescent. Art. 17 p. 4 N. c. pen. Competința mai largă a instanțelor ordinare. (Decizia No. 734—923).

SECȚIUNEA I. ARDEAL

Decizia No. 1420—922

Dosar No. 192—1922

S'a luat în cercetare petiția de reviziune prezentată de reclamantul Dr. Cornel Potoran, în contra sentinței tribunalului din Arad No. C. a. 2183/5—1921 în procesul intentat în contra intimatului George Aron pentru reținuție.

S'a prezentat pentru intimatul George Aron Dl. Avocat Dr. Jugoianu, în substituția avocatului Dr. Nerva Oncu.

S'a ascultat referatul oral al Dlui Consilier Dr. J. Nemet.

Curtea deliberând, asupra cererii de reviziune, în care reclamantul atacă starea de fapt expusă în sentința tribunalului și susține că intimatul în anul 1919, n'a folosit teritoriul din litigiu, și în această privință reclamantul n'a făcut nici-o recunoaștere în cursul desbaterilor, prin urmare fiind cu privire, că faptul conturbării, s'a comis în primăvara anului 1920, acțiunea introdusă pentru reținuție în luna Ianuarie 1921, este în termen și așa această acțiune cu violare de drept a fost respinsă.

Având în vedere sentința supusă reviziei, din care rezultă, că instanța de apel, adoptând punctul de vedere al forului prim, pentru acel motiv a respins acțiunea reclamantului introdusă pentru repunere în posesiune faptică a parcelei No. tah 1148 din cartea fond. No. 7 a comunei Ilmagiu, pentrucă s'a constatat în fapt că această acțiune a fost înaintată după trecerea termenului de un an dela epoca conturbării.

Considerând, că starea de fapt în acea privință că intimatul înainte de ce în primăvara anului 1920 a arat și semănat și în anul premergător 1919 vara a cosit fân tot pe acest teritoriu, tribunalul ca for apelativ cu minuțioasă examinare și apreciere a dovezilor din proces a stabilit-o satisfăcând recerinelor § 270 pe civ.

Considerând că din această stare de fapt, fiind mai ales cu privire și la acele împrejurări, că intimatul nu s'a învoit la regionarea și transportarea fânului, ba la desbaterea de apel însuși reclamantul a declarat, că în anii 1919—1920 intimatul a folosit locul din proces și fiind cu privire și la împrejurarea, că prin ridicarea prețului fânului nu s'a întrerupt posesia, exact a constatat că intimatul în vara anului 1919 a intrat în folosința teritoriului de litigiu și astfel tribunalul fără violare de drept a respins acțiune înaintată în luna Ianuarie 1921.

Considerând, că declarațiunea reclamantului, făcută în decursul desbaterilor din apel corespunde și stării de fapt stabilite, astfel în această privință despre o contrarietate nici nu poate fi vorba, urmează, că cerererea de reviziune este neîntemeiată.

Pentru aceste motive. în numele legii.

Inalta Curte nu admite cererea de reviziune prezentată reclamantul Dr. Cornel Potoran, contra sentinței tribunalului din Arad No. C. a 2183/5—1921, obligă pe reclamant, că în termen de 15 zile și sub rigoarea execuției să solvească intimatului 250 (două sute cinci zeci) lei spese în reviziune.

Data și citită în ședință publică azi la 22 Decembrie 1922.

SECȚIUNEA II. ARDEAL

Decizia 639—923

Ardeal

Dosar 3614—922

S'a luat în cercetare cauza de contrabandă vamală contra acuzaților Vasile Rodoslov și Sebastian Ion.

Se constată că Trib. Timișoara a promuat sentința No 2064—1920 care fiind apelată de către acuzați Curtea de Apel din Timișoara a dat sentința No 362—6—921, că în contra acestei din urmă sentințe s'a făcut recurs de către acuzați.

În lipsa părților.

Văzând că termenul a fost afișat conform legii; Ascultându-se raportul Dlui Consilier N. Bădescu-Roșiori, cum și pe Dlui Procuror Dr. Silviu Pop în concluziuni.

Deliberând, asupra motivului de casare prin care acuzații cer anularea sentinței condamnatoare și achitarea lor, deoarece nu se constată că ar fi comis delictul de contrabandă vamală, fiind că au cumpărat marfa de piele, ce s'a găsit asupra lor dela un negustor venit în țară din Iugoslavia cu numele de Antonie Landgraf și netrecând nimic prin frontieră, puțând face aceeași dovadă cu martori.

Având în vedere că instanțele de fond au constatat în fapt că în noaptea de 8 Mai 1920 pe la orele 10, acuzații au fost surprinși pe când se duceau spre casele lor având asupra lor două legături cu piei și fiind somați să stea și cercetați ei au declarat că sunt din comuna Madoș și că pieile ce au asupra lor le-au fost aduse de către un comerciant din Iugoslavia la granița românească și că au plătit acea marfă cu 26.000 coroane, că din actele din dosar, atât Tribunalul cât și Curtea de Apel din Timișoara făcându-și convingerea că acuzații au comis delictul de contrabandă, i-a condamnat pe amândoi la câte una lună închisoare corecțională.

Având în vedere că motivul de recurs invocat de acuzați, că faptul ce li se impută nu ar fi infracțiunea, nu poate fi luat în seamă și considerat ca întemeiat, deoarece potrivit paragrafulor 385 al. 1 pr. pen. p. a) aprecierea dovezilor de către instanțele de fond scapă de sub controlul Inaltei Curți de Casație.

Că dar urmează a fi respins ca atare. Pentru aceste motive Curtea în numele legii, respinge recursul de nulitate al acuzaților Vasile Rodoslov și Sebastian Ion, în contra sentinței Curții de Apel din Timișoara cu No 362—6—1921.

Data și pronunțată în audiență publică azi 9 Martie 1923.

Decizia 640—923.

Ardeal

Dosar 477—923

S'a luat în cercetare cauza: cerere de strămutare a reclamantului D. Mihail Moldovan dată în proprie cauză pusă în curgere pere pentru falsificarea de document.

În lipsa părților auzindu-se raportul Consil Dr.

N. Stănilă și concluziunile Proc. Gen.

Curtea deliberând având în vedere că petentul aduce ca motiv de preocupare că cauza prezentă s'a pus în curgere la denunțul unui judecător care din punct de vedere administrativ aparține instanței competente de a judeca în cauză.

Având în vedere că întrucât ar fi acceptabil un astfel de motiv ar duce la ciudată concluzie că întreaga magistratură ar fi interesată în cauză.

Curtea află acest motiv cu desăvârșire fără temei.

Pentru aceste motive Curtea în numele legii.

Respinge cererea făcută de acuzatul D. Mihai Moldovan pentru a fi strămutată cauza penală pusă în curgere contra sa de la Trib. Turda la altă instanță judecătorească.

Data și pronunță în ședință publică ținută la 9 Martie 1923.

Decizia No. 642—923.

Ardeal

Dosar No. 471—923.

S'a luat în cercetare cauza: cererea de strămutare a reclamantului dr. Mihail Moldovan dată în propria sa cauză pusă în curgere pentru delict de calomnie.

In lipsa părților.

Auzindu-se raportul Consil. Dr. N. Stănilă și concluziunile Proc. Gen.

Curtea deliberând. Având în vedere că obiectul cauzei penale e o afirmativă calomniare a persoanei auxiliare de la Trib. Alba-Iulia și nici de cum a corpului magistraților al acestei instanțe.

Având în vedere că astfel fiind nici nu se poate presupune despre un corp judecătorec însuși cu totul desinteresat în cauză, ca să existe o suspiciune legitimă în ceea ce privește imparțialitatea de a judeca în cauză numai pe motivul că ofensa e adresată unora care stau aproape de acea instanță unde funcționează judecători excepționali, căci astfel s'ar putea ajunge la concluzia ciudată că întreaga magistratură e interesată.

Pentru aceste motive, Curtea, în numele legii.

Respinge cererea făcută de acuzatul dr. Mihai Moldovan avocat în ceea ce privește strămutarea cauzei prezente de la Trib. Alba-Iulia la o altă instanță judecătorească.

Data și pronunțată în ședință publică ținută la 9 Martie 1923.

Decizia No. 676—923.

Ardeal

Dosar No. 1191—122.

S'a luat în cercetare cauza: crima de omor contra acuzaților Vasile Sofron și Gligore Roșovan.

Se constată că în cauza prezentă Trib. Lugoj a pronunțat încheierea sub No. 2414—54—1921 că în urma apelului declarat de parte Curtea de Apel Timișoara a dat sentința sub No. 176—37 cum și aceia că contra acestei hotărâri a făcut recurs în termen Vasile și Sofronie Roșovan cum și apărător.

In lipsa părților.

Auzindu-se raportul Consil. Dr. N. Stănilă și concluziunile Proc. Gen.

Curtea, deliberând, Având în vedere că recurenții s-au revocat recursul în termen prevăzut în art. 394 al 1 Pr. Pen. art. 31 al 2 Pr. Pen.

Având în vedere că astfel fiind obvine cazul prevăzut în art. 45a al 4 Pr. Pen.

Curtea află că în speșă e cazul închiderii dosarului omitându-se revizuirea cauzei.

Pentru aceste motive, Curtea, în numele legii. Omite revizuirea cauzei și închizând dosarul îl trimite Trib. Lugoj.

Data și pronunțată în audiență publică ținută la 12 Martie 1923.

Decizia 678—923

Ardeal

Dosar 3431—922

S'a luat în cercetare cauză în care Arentz Francisc este acuzat de faptul de contrabandă vamală.

Se constată că în cauza prezentă Trib. Timișoara prin sentința No. 3207—1920 l'a condamnat pe Arentz Francisc la una mie lei amendă: că făcându-se apel de către acesta, Curtea de Apel Timișoara ia respins apelul prin sentința No. 589/4—1921: că în contra-sentinței Curții apărătorul a înscut recurs.

In lipsa părților.

Ascultându-se raportul Dlui Consil. N. Bădescu-Roșiori și concluziunile Dlui Procuror de secție Silviu Popp, pentru respingere.

Curtea Deliberând. Asupra motivului de casare invocat de apărătorul acuzatului, că faptul imputat nu este infracțiune,

Având în vedere că instanțele de fond au constatat în fapt că recurentul a introdus în noaptea de 8 Iulie 1920, printr'un loc nepermis patru lăzi de zahăr a câte cincizeci kgr. din Jugoslavia în România pe lângă punctul vamal Merovița—Banaț. Agenții vamali l-au surprins pe recurent în momentul când trecuse frontiera și fiind percheziționat a mărturisit faptul. Că în consecință Trib. Timișoara l'a condamnat la una mie lei amendă, iar Curtea din Timișoara, i-a respins apelul conform art. 192 și 196 al 1 Leg. Vămilelor.

Având în vedere că stabilindu-se delictul de contrabandă ca fiind pe deplin săvârșit de către inculpat, și prin recursul îndreptat înaintea Inaltei Curți neaducând nici un motiv de nulitate a sentințelor de condamnare, urmează ca acest recurs să fie respins ca nefondat.

Pentru aceste motive, In numele legii. Respinge ca nefondat recursul îndreptat de inculpatul Arentz Francisc în contra sentinței Curții de Apel din Timișoara cu No. 589/4—1921, pe care o confirmă în totul.

Data și citită în ședință publică astăzi 12 Martie 1923.

Decizia 682—923.

Ardeal

Dosar 630—923

S'a luat în cercetare cauza: crima de furt și tănuire contra acuzaților Margareta Iosif Maravszky n. Renan și Ana Nic. Renan n. Domboch.

Se constată, că în cauza prezentă Tribunalul Arad a pronunțat sentința sub No. 867/8 că în urma apelului declarat de acuzate Curtea de Apel Timișoara a dat sentința sub No. 1117/11—1922 cum și aceia, că contra acestei hotărâri a făcut recurs în termen acuzatele.

In lipsa părților.

Auzindu-se raportul Consil. Dr. N. Stănilă și concluziunile Proc. Gen.

Curtea deliberând asupra unicului motiv de casare;

Violarea art. 385 punct 1a) pr. pen. prin stabilirea greșită a vinovației.

Având, în vedere, că infractorele declarând apel contra sentinței instanței prime pe motiv, că e prea grea pedeapsa chestia punibilității deja acolo a

ajuns definitivă conf. art. 387 al. 1 și 395 pr. pen.

Că astfel fiind atăcarea sentinței dată în a două instanțe dar confirmătoare pe chestia punibilității ne mai fiind posibilă.

Curtea află acest motiv de inadmisibil.

Pentru aceste motive Curtea în numele legii respinge recursul făcut de acuzate contra sentinței Curții de Apel Timișoara No. 1117/11—1922.

Dată și pronunțată în audiență publică jinită la 13 Martie 1925.

Decizia 683—923.

Ardeal

Dosar 634—923

S'a luat în cercetare cauza: crima de furt contra acuzaților Ștefan Sosan și Iacob Maurișiu.

Se constată că în cauza prezentă Trib. Cluj a pronunțat sentința sub No. 4456—42—1921, că în urmă apelului declarat de acuzatorul și acuzatul Curtea de Apel Cluj a dat sentința sub 1341—13—1422 cum și aceia că contra acestei hotărâri a făcut recurs în termen acuzatorul, acuzatul Iacob Maurișiu și apărătorul în interesul ambilor acuzați.

Să lipsa părților.

Auzindu-se raportul Consil. Dr. V. Stănilă și concluziunile Proc. Gen.

Curtea deliberând:

1. Asupra motivului de casare în vocat de acuzator în defavorul acuzaților.

Violarea art. 385 3 Pr. Pen. prin aplicarea greșită a art. 92 C. pen. la darea pedepsei.

Având în vedere că circumstanțele agravante nu sunt atât de ponderoase încât s'ar putea omite aplicarea art. 92 C. Pen.

Curtea află acest motiv de nefondat.

2. Asupra motivului de casare în vocat de apărare în interesul acuzatului Ștefan Sosan.

Violarea art. 385 pct. 3 Pr. Pen. prin omiterea aplicării art. 92 C. pen.

Având în vedere că pedeapsa stabilită a dată cu aplicarea art. 92 C. pen. iar în cadrele acestui text de lege nu mai e admis recurs.

Curtea află acest motiv de inadmisibil.

3. Asupra motivului de casare în vocat de acuzatul Iacob Maurișiu și apărător.

Violarea art. 385 pct. 1a) Pr. Pen. prin stabilirea greșită a infracțiunii.

Având în vedere că recurenții nu învoacă motivele din care s'ar putea constata și din ce cauză nu ar fi infracțiune faptul stabilit.

Iar din datele din dosar se pare că acest remediu de drept e îndreptat contra aprecierii dovezilor ceea ce nu cade în dreptul de revizuire a acestei instanțe.

Curtea află acest motive de inadmisibil.

Pentru aceste motive Curtea în numele legii.

Respinge recursul făcut de acuzator acuzatul Iacob Maurișiu și apărător contra sentinței Curții de Apel Cluj No. 1341—13—1922.

Dată și pronunțată în sedința publică jinită la Martie 1923.

Decizia 685—923

Ardeal

Dosar 315—923

Astăzi la ordinea zilei, regularea conflictului negativ de competență între fondul administrativ și judecătoria Ocolului Blaj, privitor la cauza în care se în culpă Gheorghe Trifan după reclamația lui George Hutter din comuna Cenade.

În lipsa părților; ascultându-se Dlui Consilier

raportor N. Bădescu-Roșiori și concluziunile Dlui Procuror de secție Dr. Silviu Popp.

Curtea deliberând, având în vedere că din actele aflate în dosarul cauzei se constată că în ziua de 16 Septembrie 1920 în urma unei discuțiuni ivite între Gheorghe Trifan secretarul comunei Cenade și Gheorghe Hutter privitoare la cantitatea de grâu ce acesta din urmă trebuia să mai ofere de bună voe, peste cea ce deduse cu preț maximal secretarul comunal i-ar fi spus lui Hutter să dea mai mult decât 50 ferdele, la care Hutter i-a răspuns că Dlui Prin Pretor i-a zis că nu trebuia să mai dea mult. Atunci secretarul comunal i-a adresat următoarele cuvinte „Dl Prin Pretor este mișel, dacă a spus asta, dacă nu, atunci ești Dta mișel“.

Reclamând Gheorghe Hutter la forul administrativ, acest for și a declinat competența pe motivul că faptul un putat lui Gheorghe Trifan este contravenție și a trimes dosarul a fi judecat la Judecătoria Ocolului Blaj. La rândul său Judecătoria de Ocol a considerat că fapta imputată lui Gheorghe Trifan este contravenție și a înaintat din nou dosarul la pretura din Blaj ce se judecă de forul administrativ. Ivindu-se astfel conflict negativ de jurisdicție, urmează ca această înaltă Curte să decidă care este instanța competențe.

Având în vedere că din examinarea actelor și a depunerilor martorilor audiați din dosarul cauzei, se constată că infracțiunea ce se impută lui Gheorghe Trifan este prevăzută de legea 41: 1914 art. 1 și 2 și conform cu art. 18 pct. 6 din legea 34: 1897 a astfel de infracțiune este dat în competența judecătoria de ocol.

Că așa fiind urmează ca înaltă Curte regulând competența să dispune trimiterea dosarului spre judecare judecătoria ocolului Blaj.

Pentru aceste motive, în virtutea legii, regulând competența, dispune ca dosarul să fie înaintat Judecătoria Ocolului Blaj, să judece cauza privitoare pe în culpă Gheorghe Trifan.

Dată și citită în audiență publică astăzi 13 Martie 1923.

Decizia 686—923

Ardeal

Dosar 3076—922

S'a luat în cercetare cauza: crima de leziune turpească grea contra acuzaților Iosif Oltean și Ioan Baci.

Să constată că în cauza prezentă Trib. Ibașfalău a pronunțat sentință sub No. 1544/18—1922, că în urma apelului declarat de acuzați și apărător Curtea de Apel Tg.-Mureș a dat sentința sub No. 594/28-1921 cum și aceia că contra acestei hotărâri a făcut recurs în termen acuzatul Josif Oltean.

În lipsa părților.

Auzindu-se raportul Consil. Dr. N. Stănilă și concluziunile Proc. Gen.

Curtea Deliberând Asupra motivului de casare: 1. Violarea de lege prin stabilirea greșită a vinovăției.

Având în vedere că instanțele de fond au constatat faptul că acuzatul în calitate de jandarm a maltratat pe vătămat în așa măsură încât i-a cauzat leziuni grave trupești.

Având în vedere că faptul astfel constat în trunește elementele crimei prevăzute în art. 301 C. pen. căci la aceea apărare că a lucrat în interesul serviciului nu poate fi luată în considerare de oare ce

maltratarea preveniilor e strict interzisă corpului de jandarmi deci;

Curtea află acest motiv de nefondat.

2. Violare de lege prin Stabilirea unei pedepse prea grele;

Având în vedere, modul cu totul brutal prin care infractorul a comis fapta cu împrejurare agravatoare față de care circumstanțele sunt disparente.

Curtea află acest motiv de nebazat.

Pentru aceste motive Curtea în numele legii.

Respinge recursul făcut de acuzatul Iosif Oltean contra sentinței Curtei de Apel Târgu-Mureș No. 594/28—1921.

Data și pronunțată în ședință publică ținută la 13 Martie 1923.

Decizia 688—1923.

Ardeal

Dosar 3135—922.

S'a luat în cercetare cauza de contrabandă la legea generală a Vămilelor contra lor Traian Barbu, Ion Bota, Mihail Srengulescu și Ion Serofoleanu.

Se constată că în cauza prezentă Trib. Timișoara a pronunțat sentința sub No. 2058—2—1922, că în urma apelului declarat de numit Curtea de Apel Timișoara a dat sentința sub No. 764—1922 cum și aceia că contra acestei hotărâri a făcut recurs în termen acuzații și apărătorul.

În lipsa părților.

Auzindu-se raportul Consil. Const. G. Rătescu și concluziunile Proc. Gen.

Curtea, Deliberând, Asupra motivului de casare invocat prevăzut de punctul 1 a) al § 385 pr. pen.

Având în vedere că din starea faptică constatată de instanța, de fond rezultă, că acuzați în noaptea de 23 Martie 1922 pe la ora 11 au încercat să treacă frontiera în Jugoslavia cu 10 cosuri ouă. Că acest fapt constituie în fracțiune de contrabandă prevăzută și pedepsită de art. 196 al. 1 din legea Generală a Vămilelor, întrucât acuzatul a încercat să treacă în mod clandestin mărfuri prohibite la export.

Considerând dar că motivul de recurs invocat ca faptul care face obiectul acuzații nu ar constitui o infracțiune nefondat și urmează a fi respins.

Pentru aceste motive, Curtea, în numele legii.

Respinge recursul de nulitate făcut de acuzații Ion Sorofoleanu, Mihai Prenpulescu, Traian Barbu, Iosif Brafo, Ioan Bota și de apărător cordra sentinței Gorjii de Apel Timișoara No. 764—1922.

Data și pronunțată în audiență publică ținută la 13 Martie 1923.

Decizia 690—923.

Ardeal

Dosar 2996—922.

S'a luat în cercetare: crima de leziune corporală gravă contra acuzatului Ioan Farcaș și alții.

Se constată, că în cauza prezentă Tribunalul Cluj a dat sentința No. P. 2564—16—1921 care fiind apelată de acuzatul Filimon Sâmpălean și apărătorul lui Curtea de Apel Cluj a dat sentința No. P. 460—9 1922 contra căruia a înaintat recurs de nulitate acuzatul Filimon Sâmpălean și apărător.

În lipsa părților,

Văzând, că termenul s'a așifșat conform legei.

S'a ascultat raportul dlui Cons. Dr. A. Pop.

S'a ascultat dl procuror Dr. S. Popp.

Deliberând asupra unicului motiv de casare:

Nulitatea bazată pe pct. 1 lit. e) al §-lui 385 pr. pen., că subsistă cauze, care exclud punibilitatea și imputabilitatea acuzatului.

Curtea considerând, că acuzatul Filimon Sâmpălean nu a făcut serviciu militar în timpul războiului mondial, deși faptă încriminată a comis în luna lui Decembrie 1918, nu beneficiază de amnestie, fiind coautor la comiterea infracțiunii, — deci motivul de recurs ca nefondat urmează să fie respins.

Pentru aceste motive Curtea în numele legii respinge recursul de nulitate al acuzatului Filimon Sâmpălean și al apărătorului special contra sentinței Curjii de Apel Cluj No. P. 460/9—1922.

Data și citită în ședință publică la 13 Martie 1923.

Decizia 728—923.

Ardeal

Dosar 474—923.

S'a luat în cercetare cauza crima de rezistență contra autorității publice contra acuzatului Iosif Bărâny.

Se constată că în cauza prezentă Trib. Arad a pronunțat sentința sub No. 2461—10—1922, că în urma apelului declarat de acuzat și apărător Curtea de Apel Timișoara a dat sența sub No. 1191—12, cum și aceia că contra acestei hotărâri a făcut recurs în termen acuzatul.

În lipsa părților.

Auzindu-se raportul Cons. Dr. N. Stănilă și concluziunile Proc. Gen.

Curtea, Deliberând, Asupra motivului de casare.

1. Violarea art. 385 pct. 1 a) Pr. Pen. prin stabilire-agreșită a vinovăției.

Având în vedere că recurentul nu spunc din ce cauză nu ar fi infracțiune faptul corect constatat și conf. art. 35 al 3 N. Pr. pen. obligator și în revizuire, ceace nici din actele dosar nu reiese.

Curtea află acest motiv ca nedeterminat și în admisibil.

2. Violarea art. 395 punct. 1 c) Pr. pen. prin omilirea stabilirei unor cauze apărătoare de pedeapsă. Având în vedere că instanțele de fond nu au stabilit împrejurări, că infractorul ar fi comis fapta în stare de beție până la înconștiență.

Curtea află acest motiv de nefondat.

3. Violarea art. 385 pct. 3 pr. pen. prin omiterea greșită a aplicării art. 92 C. pen. la darea pedepsei.

Având în vedere că față de gravitatea faptei circumstanțele atenuante sunt mult mai importante de cât a se putea corecționaliza pedeapsa prin aplicarea art. 92. Cen. pen.

Curtea află acest motiv de nebazat.

Constată însă curtea că instanțele de fond au dat reclusiune în loc de închisoare corecțională conf. art. 4 al. 2. Leg. 40:1914.

Pentru aceste motive, Curtea, în numele legii.

Respinge recursul făcut de acuzatul Iosif Bărâny contra sentinței Curjii de Apel Timișoara No. 1192—12—1922, enunțând că pedeapsa dată să considere de închisoare corecțională.

Data și pronunțată în ședință publică ținută la 14 Martie 1923.

Decizia 730—923

Dosar 635—923

S'a luat în cercetare cauza: crima de furt contra acuzatei Roza Bacso.

Se constată că în cauza prezentă Trib. Cluj, a pronunțat sentința sub No. 3822—12—1921 că în urma apelului declarat de apărătorul Curtea de Apel Cluj a dat sentința sub No. 1268—13—1923 cum și aceia că contra acestei hotărâri a făcut recurs în termen apărătorul.

În lipsa părților.

Aurindu-se raportul Consil. Dr. N. Stănilă și concluziunile Proc. Gen.

Curtea deliberând asupra motivului de casare.

Violarea art. 385 pct. 1-a) pr. pen. prin stabilirea gresită a vinovăției.

Având în vedere că recurentul nu arată cauza din care s'ar putea stabili de ce nu ar fi înfracțiune faptul bine constatat și conf. art. 33 al. 3 N. Pr. Pen. obligator și în revizie.

Având în vedere că din actele din dosar reiese că acest remediu de drept ar fi îndreptat contra aprecierii dovezilor ceea ce fiind un drept suveran al instanțelor de fond scapă de controlul celei de revizuire. Curtea află acest motiv de inadmisibil.

2. Violarea art. 385 punct. 1-a) pr. pen. prin omiterea greșită a unor cauze, care apără de pedeapsă. Având în vedere că nici recurentul nu învoacă și nici lucrările din dosar nu reiese existența nici unei cauze din cele înșirate în art. 76—82 C. Pen.

Curtea află acest motiv de nefondat.

3. Violarea art. 385 pct. 3 pr. pen. prin Omiterea aplicării art. 92 C. pen. la darea pedepsei,

Având în vedere, că în speță pedeapsa s'a dat cu aplicarea art. 92 C. pen. iar pentru reducerea pedepsei dată în cadrele acestui text de lege nu mai este recurs. Pentru aceste motive Curtea în numele legii.

Respinge recursul făcut de apărător contra sentinței Curții de apel Cluj No. 1368/13—1922.

Dată și pronunțată în ședință publică ținută la 14 Martie 1923.

Decizia 731—923. Ardeal. Dosar 3659—923.

S'a luat în cercetare cauza: crima de bigamie contra acuzatului Iosif Kovács.

Se constată, că în cauza prezentă Tribunalul Alba-Iulia a pronunțat sentința sub No. 211/10—1922, că în urma apelului declarat de acuzat și apărător Curtea de Apel Cluj a dat sentința sub No. 909/11 1922 cum și aceia, că contra acestei hotărâri a făcut recurs în termen acuzatului public.

În lipsa părților. Auzindu-se raportul Cons. Dr. N. Stănilă și concluziunile Proc. Pen.

Curtea deliberând, având în vedere, că procurorul general de lângă această instanță a revocat în termenul prevăzut în art. 394 al 1 pr. pen. și art. 31 al. 2 N. Pr. Pen. recursul declarat de acuzatorul public al instanței de Apel.

Având în vedere, că vătămata a declarat în cursul debaterilor în fond, că nu cere pedepsirea infractorului, deci a abzis de dreptul de recurs prevăzut în art. 383 punct 3 b) Pr. Pen.

Având în vedere, că astfel fiind este cazul prevăzut în art. 434 al. 4 Pr. Pen.

Pentru aceste motive Curtea în numele legii omite revizuirea cauzei și închizând dosarul îl trimete Trib. Alba-Iulia.

Dată și pronunțată în audiență publică ținută la 14 Martie 1923.

Decizia 735—923. Ardeal. Dosar 475—923

S'a luat în cercetare cauza: crima de furt contra acuzatului Ioan Bozga.

Se constată că în cauza prezenta Trib. Sighet a pronunțat sentința sub 1376 8—1919, că în urma declarat de acuzat și apărător Curtea de Apel Oradia-Mare a dat sentința sub 211/11—1921 cum și aceia că contra acestei hotărâri a făcut recurs în termen acuzatul și apărătorul.

În lipsa părților.

Auzindu-se raportul Consil. Dr. N. Stănilă și concluziunile Proc. Gen.

Curtea Deliberând. Asupra motivului de casare:

1. Violarea art. 385 pct. 1c) Pr. Pen. prin omiterea constatarei stărei de înconștiență în urma beției ca o cauză apărătoare de pedeapsă.

Având în vedere că din cele constatate în fond nu reiese, că infractorul ar fi comis fapta în stare de înconștiență.

Curtea află acest motiv de nefondat.

Violarea art. 385, pct. 3. Pr. Pen. prin omiterea aplicării art. 92 C. pen. să stabilirea pedepsei.

Având în vedere că circumstanțele atenuante nu sunt atât de ponderoase în cât ar motiva reducerea pedepsei cu aplicarea art. 92. C. pen.

Curtea află acest motiv de nefondat.

Pentru aceste motive, Curtea, în numele legii. Respinge recursul făcut de acuzat și apărător contra sentinței Curții de Apel Oradia-Mare No. 211/11—1921.

Dată și pronunțată în ședință publică ținută la 14 Martie 1923.

Decizia 734—923. Ardeal. Dosar 476—923

S'a luat în cercetare cauza: atentat contra pu- doarei contra acuzatului Petru Lucă.

Se constată că în cauza prezentă Trib. Lugoj a pronunțat sentința sub No 2135—5—1921, că în urma apelului declarat de acuzator, acuzat și apărător Curtea de Apel Timișoara a dat sentința sub No 18—12 —1922 cum și aceia că contra acestei hotărâri a făcut recurs în termen acuzatul și apărătorul.

În lipsa părților.

Auzindu-se raportul Consil. Dr. N. Stănilă și concluziunile Proc. Gen.

Curtea deliberând, asupra motivului de casare:

1. Violarea art. 385 pct. 1 c) prin emiterea constatarei unor cauze apărătoare de pedeapsă.

Având în vedere că din actele din dosar reiese că acuza a fost ridicată din partea mamei vătămatei minore, deși tata aceluia e în viață.

Având însă în vedere, că e fapt constatat și acea că părinții nu numai că nu duc o viață confu- gală comună, ci că tata minore locuiește în alt județ, iar minora se află sub îngrijirea mamei deci conf. art. 113 C pen. e îndreptățită a reprezenta interesele cele mai vitale ale copilei sale în calitate de tutore legal. Deci Curtea află acest motiv de nefondat.

2. Violarea art. 385 pct. 3 pr. pen. prin omiterea aplicării art. 92 C. pen. la darea pedepsei.

Având în vedere că în speță e vorba de pedeapsa dată unui adolescent, care conf. art. 17 pct. 4 N. C. pen. e închisoare corecționară, iar amenda ca pedeapsă pentru acești infractori e interzisă în consecință și aplicarea 92 C. pen. e eschisă prin lege.

Curtea află acest motiv de inadmisibil.

Cât privește împrejurarea, că în speță a lucrat instanțele judecătorești ordinare cu omiterea celei pentru adolescenți nu e caz de casare, de oarece cea dintâi fiind o instanță de competență mai largă decât două a putut lucra în cauză fără să fie violate interesele părților.

Pentru aceste motive Curtea în numele legii respinge recursul făcut de acuzat și apărător contra sentinței Curții de Apel Timișoara No. 18/12—1922.

Dată și pronunțată în ședință publică ținută la 14 Martie 1923.

Comentariul Codului civil Austriac

(Uimare)

c) Când asociațiunea din cauză de insolvenabilitate nu-și mai poate continua activitatea sa fiind nevoită să lichideze;

d) Când organele de direcțiune și administrațiune nu mai pot fi constituite în conformitate cu statutele;

e) Când numărul asociaților va fi scăzut sub limita fixată de statute sau limita fixată de lege;

III. Prin judecată:

a) Când scopul sau acțiunea asociațiunii a devenit ilicit, contrar bunelor moravuri sau ordinii publice;

b) Când scopul se urmărește prin mijloace ilicite contrarii bunelor moravuri și ordinii publice;

c) Când asociațiunea, fără de a fi autorizată după cum se arată în art. 39, relativ la transformarea scopului, urmărește un alt scop decât acel pentru care s'a constituit și pe care l-a declarat;

d) Când deciziunile adunării generale sunt luate cu violarea dispozițiilor statutare, actelor constitutive sau legii.

IV. Prin deciziunea puterii executive în cazurile art. 25 și 26.

E) Lichidare

Art. 54. — În cazurile de disolvare prevăzute de art. 53, alin. I, lichidarea patrimoniului asociațiunii se va face de organele de direcțiune și administrațiune, sau de persoanele numite de adunarea generală.

Lichidatorii, în caz de disolvare judiciară, se vor numi prin sentința care hotărăște disolvarea.

În caz de disolvare de drept, la stăruința ministerului public, sau a oricărui interesat, lichidatorii se vor numi în camera de consiliu, de tribunalul civil dela sediul asociațiunii.

Art. 55. — Lichidatorii sunt obligați a îndeplini toate formalitățile cerute de legea de față pentru înscrierea și publicarea lichidării asociațiunii.

Publicațiile de lichidare vor arăta:

a) Numele lichidatorilor și imobilului în care și-au instalat biourourile, dacă localul

fostei administrațiuni nu va putea fi păstrat

b) Invitațiunea creditorilor la producerea creanțelor lor.

Creditorii cunoscuți trebuie să fie invitați și prin notificațiuni individuale.

Publicațiunea va fi socotită îndeplinită după 5 zile libere dela ultima inserțiune.

Art. 56. — Indată după intrarea lor în funcțiune, lichidatorii sunt obligați ca, în unire cu organele de direcțiune și administrațiune ale asociațiunii, să facă inventarul și bilanțul averii, din care să constate exact situațiunea activului și pasivului.

Atât inventarul cât și bilanțul vor fi contrasemnate de lichidatorii și reprezentanții direcțiunii și administrațiuni în lichidare.

Lichidatorii vor ține un registru-jurnal pentru toate operațiunile relative la lichidare.

Direcțiunea și administrațiunea va indica și încredința lichidatorilor registrele și actele asociațiunii.

Odată cu numirea lichidatorilor încetează mandatul organelor de direcțiune și administrațiune.

Art. 57. — Asociațiunea nu încetează însă a avea ființă decât la terminarea lichidării.

Art. 58. — Lichidatorii sunt obligați să continue afacerile în curs, să incaseze creanțele, să plătească pe creditorii și, dacă pentru aceasta numerariul este insuficient, să transforme și restul activului în bani, procedând mai întâiu prin licitațiune publică la vânzarea averii mobile.

Lichidatorii pot face operațiunile noi necesare lichidării a afacerilor în curs.

Art. 59. — Suma cuvenită creditorului cunoscut care nu produce creanța se va consemna în contul lui.

Dacă plata creanței nu se poate face imediat, sau dacă creanța e contestată, lichidarea nu se va declara terminată înainte ca creditorii să fie garantați.

Art. 60. — În orice caz, lichidatorii nu pot încheia operațiunile și remite celor în drept contul gestiunii, decât după expirarea unui an dela publicarea disolvării asociațiunii.

Art. 61. — Lichidatorii cari vor contra-

veni la obligațiunile de mai sus vor fi solidari responsabili față de creditorii pentru daunele ce le vor fi cauzat prin culpa lor.

Art. 62. — Alături de asociațiune cât și față de asociați, lichidatorii sunt supuși regulilor mandatului.

Art. 63. — După terminarea lichidării, lichidatorii sunt obligați să facă bilanțul să-l depună la grefa tribunalului, la ministerul competent și totodată să-l publice în Monitorul Oficial și în ziarele mai răspândite. Afară de aceasta, anunțând terminarea lichidării și depunerea bilanțului se vor lipi în sala tribunalului, la primărie și pe ușa imobilului administrațiunii.

Lichidatorii vor mai depune la grefa tribunalului și la ministerul competente un memoriu descriind toate operațiunile de lichidare și rezultatul lor.

Ei vor depune tribunalului și registrul lor jurnal.

Art. 64. — Dacă în termen de 30 zile libere dela publicarea bilanțului în Monitorul Oficial nu se va ivi nici o contestație, bilanțul să va considera definitiv aprobat și lichidatorii vor trebui, cu autorizarea tribunalului, să remită celor în drept bunurile și sumele rămase dela lichidare, dimpreună cu toate registrele și actele asociațiunii și lichidării.

Numai după aceasta lichidatorii vor fi considerați ca descărcați.

Art. 65. — Contestațiunile la bilanțul lichidatorilor, publicat în condițiunile articolului precedent, se pot face de orice interesat la tribunalul sediului lichidării.

Toate contestațiunile se judecă în prim și ultim instanță de tribunal printr'una și aceeași sedință.

CAPITOLUL III.

Despre fundațiuni

A) Condițiuni de constituire

Art. 66. — Fundațiunea este actul prin care o persoană fizică sau juridică constituie un patrimoniu distinct și autonom de patrimoniu și-l destină, în genere, în mod permanent realizării unui scop ideal, de interes obștesc.

Art. 67. — Fundațiunea între vii se constituie prin act autentic, iar fundațiunea testamentară printr'una din formele prevăzute pentru testamente.

Statutele sau orice alte alcătuirii cari vor însoți actul de fundațiune făcut în forma autentică vor avea aceeași formă ca însăși acest act.

Art. 68. — Fundațiunile dobândesc personalitatea juridică în condițiunile stabilite la art. 3. Cererea de recunoaștere nu va putea fi făcută decât după instituirea și numirea organelor de direcțiune și administrațiune.

Art. 69. — Moștenitorii și creditorii fondatorului au față de fundațiune aceleași drepturi ca și față de orice altă liberalitate.

Art. 70. — Nici fondatorul, nici moștenitorii lui nu pot revoca fundațiunea după înregistrarea cererii de recunoaștere făcută conform art. 84 din prezenta lege.

Art. 71. — Dacă fundațiunea între vii sau testamentară este recunoscută persoană juridică moartea fondatorului, efectele liberalităților făcute anterior recunoașterii se vor produce pentru fundațiunile între vii dela data actului autentic de fundațiune; iar pentru fundațiunile testamentare dela data morții testatorului.

Acelaș efect îl vor avea liberalitățile făcute în timpul vieții fondatorului, anterior însă recunoașterii calității de persoană juridică.

B) Organizare

Art. 72. — Actul de fundațiune nu va fi nul de drept și nu va putea da loc la recunoașterea calității de persoană juridică, dacă nu determină scopul, nu constituie patrimoniul sau nu întrunește condițiunile esențiale cerute de legea de față.

Actul de fundațiune poate determina în cuprinsul lui, sau în alcătuirii separate, organele de direcțiune și administrațiune compunerea lor, recrutarea administrațiilor, modul lor de funcționare, sau a instituțiilor ce urmează a crea.

Lipsa acestor stipulațiuni nu auulează actul, fundațiunea urmând a se conduce în administrație potrivit dispozițiunilor legii de față.

Art. 73. — Fiecare fundație trebuie să aibă organe de direcțiune, administrațiune, și de control, instituite potrivit actului de fundațiune, statuteior, sau alcătuirii fondatorului, seu în lipsa acestora, potrivit dispozițiunilor de mai jos.

Art. 74. — Când actul de fundațiune n'a determinat organele de direcțiune și administrațiune, ministerul de, sub autoritatea și controlul căruia urmează a funcționa fundațiunea, va cere Curții de Apel, în circumscripția căreia își are sediul fundațiunea, sau dela domiciliul fondatorului, numirea administratorilor necesari.

Art. 75. Curtea de Apel, la cererea ministerului public, la cererea ministerului competent, sau stăruința uneia din părțile interesate, va face numirea administratorilor și în cazul când direcțiunea și administrația instituită de fondator nu mai poate fi din orice cauză înlocuită, completată și continuată.

Art. 76. Când fundațiunea nu se găsește suficient organizată, Curtea de Apel poate decide înlocuirea regulamentului interior de funcționare a fundațiunii pe bazele dispozițiilor din legea de față.

Regulamentul se întocmește de organele de direcțiune și administrațiune, se aprobă de minister și se publică în Monitorul Oficial.

Administrațiunea fundațiunii și numirea personalului se vor face de direcție.

Când fundațiunea nu poate fi organizată așa în cât să corespundă scopului său, sau dacă patrimoniul ei este insuficient. Curtea de Apel, cu avizul comisiei superioare a persoanelor juridice, va dispune, dacă actul de fundațiune nu se opune, ca patrimoniul ei să fie trecut la o altă fundațiune de drept privat din țară sau instituție de drept public, având acelaș scop sau un scop cât mai asemănător posibil. Se vor respecta pe cât posibil dispozițiunile fondatorului conciliabile cu noua situație.

Art. 77. — Organele de direcțiune și administrațiune ale fundației, au drepturile și obligațiunile arătate în art. 35 și următorii din această lege.

C) Modificare

Art. 78. — Curtea de Apel, luând și avizul comisiei superioare a persoanelor juridice, va putea decide, la cererea organelor de direcțiune și administrațiune, modificarea organizațiunii statornicită de fondator, dacă aceasta se constată indispensabil pentru conservarea bunurilor și realizare scopului fundațiunii.

În asemenea caz deciziunea Curții va hotări și bazele noiei organizațiuni cari vor servi organelor de direcțiune și administrațiune la întocmirea regulamentului de organizare și funcționare, care va fi supus și aprobării ministrului ce reprezintă interesele generale servite de fundațiune.

Atât organele de direcțiune și administrațiune, cât și ministerul și autoritatea judecătorească, vor da în totdeauna, dispozițiilor nelămurite de actul de fundațiune, interpretarea care poate asigura realizarea scopului.

Art. 79. — După aceeaș procedură, Curtea de Apel, luând și avizul comisiei speciale a persoanelor juridice, va putea modifica scopul fundațiunii, în parte realizabil, atunci când se constată că el nu mai are caracterul lui primitiv și fundațiunea nu mai corespunde nevoilor sociale și intenșiunilor ce fondatorul ar manifesta, în mod normal, dacă i-ar sta în putință.

Art. 80. — Modificarea nu poate atinge specialitatea fundațiunii.

Nici într'un caz însă nu se poate decide schimbarea sau modificarea când se constată că scopul este integral irealizabil.

Tot astfel se va urma când se va constata necesitatea modificării sau cuprinderii din actul de fundațiune a condișiunilor și sarcinilor cari ar putea compromite realizarea scopului fundațiunii.

În toate aceste cazuri judecata se va face cu citarea fondatorului sau a ereeilor lui în linie directă.

D) Disolvare

Art. 81. — Personalitatea fundațiunii încetează în următoarele cazuri:

I. De plin drept:

a) Când scopul ei se găsește îndeplinit;
b) Când scopul ei nu mai poate fi realizat, și

c) Când fundațiunea a devenit insolubilă.

II. Prin judecată și prin deciziunea puterii executive în cazurile prevăzute de art. 26 și 53.

E) Lichidare

Art. 82. — Lichidarea patrimoniului fundațiunii se va face potrivit regulilor de sub art. 54—65.

Art. 83. — Când disolvarea va avea loc prin judecată, lichidatorii vor fi numiți prin aceeași sentință care va fi hotărât sau declarat disolvarea.

În cazul când disolvarea s'a operat fără a interveni vre-o judecată, precum și în cazul aliniatului c) de sub art. 81, lichidatorii vor fi numiți de tribunalul civil dela sediul fundațiunii. În camera de consiliu, la stăruința ministerului public, sau a oricărui interesat.

CAPITOLUL IV.

Despre înscrierea persoanelor juridice

Art. 84. — Înscrierea persoanelor juridice se va face în registre speciale, ținute la grefa tribunalului civil dela sediul lor principal.

Vor fi registre deosebite pentru asociațiuni și pentru fundațiuni.

Înscrierea persoanelor juridice de sub

art. 7 se va face la grefa tribunalului sediu. lui lor din România sau la domiciliul ales.

La fundațiuni, dacă indicațiunea sediului nu va rezulta din cuprinsul actului de fundațiune, înscrierea se va face la grefa tribunalului domiciliului, sau a ultimului domiciliu al fondatorului.

După constituirea fundațiunii și a organelor ei de eirecțiune și administrațiune, înscrierile ulterioare prevăzute sub art. 93 se vor face la grefa tribunalului sediului fundațiunii.

Art. 85: — Cererea de înscriere va trebui să cuprindă :

1. Titlul sau denumirea persoanei juridice;
2. Obiectul și scopul;
3. Sediul său principal și sucursalele de vor fi;
4. Numele, profesiunea și domiciliul persoanelor cari sub orice titlu sunt însărcinate cu direcțiunea sau administrațiunea;
5. Data actelor de constituire și a statutelor.

Art. 86. — Cererea pentru asociațiuni va fi făcută de membri fondatori, de direcție sau de 7 asociați.

Cerea pentru fundațiuni făcută prin acte între vii se va face numai de fondator, iar după moartea sa, și pentru fundațiunile testamentare, de moștenitorii legatari, executorii testameatari, organele de direcție și administrațiune, și ministerul care reprezintă interesul general ce fundația urmează a servi.

Art. 87. — Semnatarii cererii sau unul din ei o vor prezenta tribunalului, alăturând :

- a) O copie legalizată de pe actul constitutiv al persoanei juridice;
- b) O copie de pe statute și de pe actul de constituire a organelor de direcțiune și administrațiune, dacă aceasta a fost numită ulterior;
- c) Dacă statutele sau numirea direcțiunii au fost votate și adoptate într'o adunare generală se va prezenta duplicat original de pe procesul verbal al ședinței.

Art. 88: — Dacă tribunalul constată că formele și cerințele articolelor de mai sus sunt îndeplinite și fundațiunea și asociațiunea merită să aibă capacitatea juridică va decide potrivit art. 89 și va ordona înscrierea.

Art. 89. — Tribunalul cercetează în camera de consiliu dacă actele depuse, pentru fundațiuni, îndeplinesc condițiunile și formele prevăzute în legea de față.

Concluziunile ministerului competent și ale reprezentantului ministerului public sunt

obligatorii și hotărîrea se va pronunța în ședința publică față cu aceștia.

Neprezentarea concluziunilor ministrului competent se consideră în favoarea constituirii persoanei juridice.

Tribunalul va putea cere lămuriri și părților, dacă va crede de cuviință.

Art. 90, — Hotărîrea se dă fără drept de opoziție, dar cu drept de apel în termen de 10 zile libere dela pronunțare.

Deciziunea de admitere rămasă definitivă se va înscrie de grefa registrul persoanelor juridice. Actele depuse se vor păstra la dosarele respective.

Apelul se declară la grefa tribunalului.

Părțile interesate, ministerul public și ministerul respectiv vor putea declara apel contra deciziunii tribunalului.

Asupra apelului, Curtea, în termen de cel mult 15 zile dela declararea apelului, se va pronunța, urmând procedura arătată mai sus.

Deciziunea va fi fără opoziție. Se pot admite memoriile scrise.

Recursul se va face în termen pe 15 zile dela pronunțare.

Art. 91. — Înscrierea va produce conținutul declarațiunilor prevăzute la art. 85, precum și data și numărul încheerii care a admis înscrierea.

Mențiune despre înscriere se va face pe originalul actelor de constituire sau a statutelor.

Art. 92. — Textul acestei înscrieri va fi publicat fără întârziere, prin îngrijirea grefierului, la stăruința și în contul celor interesați, în „Monitorul Oficial” și ziarele mai răspândite.

În urma înscrierii deciziunii definitive, grefa tribunalului este obligată, sub sancțiunea prevăzută la art. 94, ca odată cu dispozițiunea de publicațiune în Monitor, să comunice o copie depe deciziunea ministrului competent.

Fiecare minister este obligat să înscrie într'un registru special asociațiunile sau fundațiunile recunoscute subordonate controlului și supravegherii lor.

Art. 93. — Orice modificare în compunerea organelor de direcțiune și administrațiune și în atribuțiunile lor, schimbările de domiciliu, orice numire și înlocuire a unui administrator, director și controlor, orice modificare a statutelor și în genere a organizării sau scopului persoanei juridice, încetarea, disolvarea, lichidarea, numirile sau înlocuirile lichidatorilor, toate vor trebui să fie imediat declarate grefei, spre înscriere în registru și

spre publicare.

Se vor remite totdeauna grefierului și actele justificative în sprijinul cererii de înscriere. Actele vor fi atașate la dosarele respective.

Declarațiunile de mai sus se vor face de organele de direcțiune și administrațiune sau de lichidator, pentru tot ce va fi relativ la lichidare. Cu toții vor trebui să se îngrijească și de publicările necesare.

Declarațiunile vor fi făcute și de orice persoane interesată.

În caz de schimbare de domiciliu toate înscrierile și înregistrările ulterioare cerute de lege se vor face la grefa tribunalului noului domiciliu.

Art. 94. — Orice act supus înscrierii și neînscriș sau nepublicat nu va fi opozabil terților.

Asemenea act rămâne însă opozabil terților dacă se constată că ei l-au cunoscut pe altă cale.

Acei supuși la declarațiunile și publicațiunile de sub art. 86, nu vor fi libertați de obligațiunile lor decât după executarea efectivă a lucrărilor, afară de cazul când se va dovedi că lucrările n'au fost executate din culpa grefierului.

Acei nu se vor conforma acestor obligațiuni sunt supuși unei amenzi de 500—10.000 lei.

La aceaș pedeapsă vor fi condamnați și funcționarii cari vor fi omis sau întârziat înregistrările înscrierile și publicările vorbite mai sus în afară de pedeapsa destituirii.

CAPITOLUL V

Competența și procedura

Art. 95. — Curtea de apel, în circumscripția căreia funcționează asociația sau fundațiunea, va avea în competența sa:

a) Numirile de membri în direcțiunile și administrațiunile fundațiunilor din circumscripția sa, după normele și în cazurile de sub art. 75 și 76.

Numirile se vor face în camera de consiliu la stăruința organelor de direcțiune și administrațiune, ministerului public și ministerului interesat;

b) Revocarea organelor de direcțiune și administrațiune a fundațiunilor în cazurile prevăzute de această lege.

Revocările se fac după discuțiune contradictorie, iar judecata se pronunță de urgență fără opoziție;

c) Modificarea organizării scopului, con-

dițiunilor și sarcinilor fundațiunilor în cazurile art. 80.

În toate aceste cazuri, când modificarea se declară necesară. Curtea, prin hotărîre, va indica și modificările de introdus.

Procedura va fi în camera de consiliu, la stăruința organelor de direcțiune și administrațiune, a ministerului public și ministerului interesat.

Curtea va putea dispune ascultarea organelor de direcțiune și administrațiune, sau oricari persoane va crede necesar, și va putea uza de mijloacele de probă și informațiune prevăzute de procedura civilă. După concluziunile reprezentantului ministerului public, Curtea se pronunță prin hotărîre motivată, în ședință publică. Hotărîrea se de î, prezența reprezentantului ministerului public fără drept de opoziție;

d) Desemnarea asociațiunii sau așezământului, către care urmează a trece patrimoniul persoanei juridice a cărei ființă a încetat, în cazul prevăzut de art. 79 și următorii.

Procedura va fi și în acest caz de jurisdicțiune grațioasă, lucrarea se va face la stăruința organelor de direcțiune și administrațiune, a ministerului public și a ministerului interesat.

Art. 96. — Pentru disolvarea persoanelor juridice prin judecată, tribunalul competent va fi acel civil dela sediul persoanei.

Acest tribunal este competent și în cazul când persoana juridica, pierzându-și personalitatea de plin drept, nu poate consimți să pună pacăt activități sale.

Chemarea în judecată se facă la stăruința oricărei persoane interesate.

Procedura va fi de urgență: termenul de prima înfățișare va fi de cel mult 5 zile libere dela data primirii citației. Judecată se va face cu precădere.

Hotărîrea va fi fără drept de opoziție, cu apel în termen de 20 zile dela pronunțare.

Curtea se va proaunța de urgență și cu precădere, fără drept de opoziție.

Art. 97. Litigiile între asociațiune și asociați se judecă tot de tribunalul dela sediul principal al asociațiunii.

Toate celelalte litigii ce eventual ș'ar ivi în timpul funcționării sau lichidării, se vor judeca potrivit dreptului comun, însă pentru toate instanțele, cu termenele prescurtate așa cum se arată în art. 901—905 din actualul cod comercial din vechiul regat, care în privința acestor termene în materia persoanelor

juridice se va aplica pe intreg teritoriul Statului român.

Art. 98. — Ministerul public va pune concluziuni ca parte alăturată în toate chestiunile ce interesează o persoană juridică, în afară de cazurile în cari i-se atribue prin legea de față rolul de parte principală. În fața comisiunii superioare a persoanelor juridice concluziunile sunt puse de procurorul general al Inaltei Curți de casație.

CAPITOLUL VI.

Comisiunea superioară a persoanelor juridice

Art. 99. — Pe lângă ministerul de justiție va funcționa o comisiune superioară a persoanelor juridice care va îndeplini atribuțiile prevăzute în art. 19, 26, 27, 76, 78, 82, 101, 102, 103 din legea de față și orice alte atribuțiuni ce i se vor mai da prin legi și regulamente.

Secretariatul comisiunii va înscrie într'un registru general toate persoanele juridice din țară căzând sub prevederile legii de față. În acest scop, fiecare departament este obligat să comunice comisiunii superioare tabloul persoanelor juridice ce cad sub supravegherea și controlul lor, și în fiecare an modificările ce ar trebui aduse acestor tablouri, fie prin înscrierea noilor persoane juridice recunoscute, fie prin radierea aceloră li s'a ridicat această calitate.

Art. 100. — Comisiunea superioară a persoanelor juridice va funcționa sub președinția I. P. S. S. Mitropolitul Primat, în lipsa sa, a ministrului de justiție, și va fi compusă din membrii următori:

1. Ministrul justiției;
2. Ministrul departamentului sau miniștri departamentelor cari reprezintă interesele servite de asociațiunea sau fundațiunea interesată în chestiunea dedusă înaintea comisiunii;
3. Prim-președintele Inaltei Curți de Casație și justiție sau, în caz de împiedecare, de cel mai vechiu președinte de secțiune al aceleiaș Inalta Curți;
4. Președintele Inaltei Curți de Conturi și în caz de împiedecare, un consilier delegat de președinte;
6. Directorul general sau administratorul instituției de Stat, care servește interesul similar celui servit de asociație sau fundația adusă înaintea comisiunii;
6. Președintele Academiei Române și în caz de împiedecare, un membru delegat de președinte;

7. Un efor delegat al Eforiei spitalelor civile;

8. Doi efori, epiropi, sau administratori al uneia din cele mai importante persoane juridice din țară, numiți din țară, nămiți de ministrul justiției și prin decret regal;

9. Directorul afacerilor judiciare din ministerul de justiție care îndeplinește și oficiul de secretar al comisiunii;

10. Un rector de universitate numit de ministru;

11. Doi dintre cei mai reputeți juriști din țară.

Procurorul general al Curții de casație face parte din comisiune numai cu vot consultativ. Mandatul membrilor numiți de ministrul justiției se dă pe o perioadă de cinci ani.

Art. 101. — Comisiunea lucrează cu majoritatea membrilor prezenți, după regulamentul de aplicațiune al legii.

Toate deciziunile se dau în scris și motivat.

Comisiunea este ținută de a chema pe reprezentantul autorizat al persoanei juridice interesate. Neprezentarea persoanei juridice nu dă dreptul la o doua chemare.

Pentru pregătirea lucrărilor, comisiunea poate să aleagă din sânul său o delegațiune permanentă compusă din cel mult trei membri.

Comisiunea poate forma din sânul său o delegațiune permanentă compusă din cel mult trei membri în vederea anchetelor sau culegerea informațiunilor necesare hotăririlor sale și supravegherea executării acestor hotăriri.

Nici într'un caz însă această delegațiune permanentă nu poate da deciziunile cari sunt exclusiv de competența comisiunii plene.

CAPITOLUL VII.

Uniunile, federațiile sau grupările de persoane juridice.

Art. 102. — Două sau mai multe persoane juridice se vor putea constitui în uniuni sau federațiuni.

Aceste uniuni sau federațiuni nu pot dobândi personalitatea juridică decât dela Curtea de apel în circumscripția căreia urmează ca uniunea sau federația să-și aibă sediul principal.

Avizul comisiunii superioare a persoanelor juridice se va cere obligator în toate cazurile.

(Va urma).

Ștefan Laday.